

אורי אוטנהיים

1945 - 1921

נרצח בידי השלטון

בהגנו על מעפילים

בשדות גבעתיים

קיבוץ השומר הצעיר . להבותי

זכרון דברים לאורי אשר נחלק לפרוץ
שערים לשרירי חרבן בית עמנו.
זכרון דברים לחלוק אלמוני ההולך
לפני המחנה ומלהם נחלים ללהבה
קדושה ברוח אפו המחיה ארץ ועם.

אם אפר הם - אתה רמז
אם רמז הם - אתה קרום
לכש־פֿשִׁיר אצא לקצוא
את עקבותיך בְּרוּצַ.

היינו מאושרים אולי יותר מדי. אמנם השתתפנו כל ימות השנה בהיאבקות הגדולה של שחרור העם, בהיאבקות החלוצית. אבל ההיאבקות הזאת לא הרסה את רקמת חיינו. להיפך: חיינו התחסנו בה, צמחו. גם בפני האבידות שהיו לכל אחד מאתנו בתוך האסון בגולה, הגן האסון של הכלל.

והנה כאן, לפתע, בין יום עמל לשני, נעקרו החיים. דם נשפך בשדות ארץ־ישראל. באה אש מצד אחד. הכוח הזה אשר אנייה, בה באו פליטים יהודים למולדתם, רדף אחרי סירות ואחרי דייגים עברים אשר נחשדו במתן עזרה לפליטים אלה. הכוח הזה — לאחר מה שקרה לנו בגולה — העז גם במולדתנו לרמוס אדמת יישובים יהודיים במגפי שוטרים ובשרשרות טאנקים, לכלוא את בוני המולדת העברית במכלאות גדר תיל.

מול שרירות לב זו קמו בכ' ובכ"א כסלו המוני יהודים בעיר ובכפר. מולה פרצה עזרה מעין־החורש לגבעת־חיים. נפלו חברים.

אמרה לי רוז'קה, שביום זה ראתה באור חדש, באור גדול את יישובינו. בכ"א כסלו נגע דם בדם. דם הלוחמים על כבוד העמידה האחרונה בדם הלוחמים על המשך, על תקווה, על בניין.

נכון שאנו חייבים לגולה ההרוסה קודם כל להוסיף חיים, להגביר בניין. אבל ישנה איזו תהום מעיקה בין חורבן היהודים בגולה ובין בטחון חיינו כאן; ועתה הוארה התהום בתמצית הדם של הדור החלוצי, בדם צנחנים, בדם חיילינו, בדם אשר נשפך בין עין־החורש וגבעת־חיים.

הסמל הזה הוא מעשה גבורה קולקטיבי. קיבוצינו, הנוער שלנו, החברים אשר עמדו במבחן. הילדים יכולים להיות גאים על כך שהיה לקיבוץ חלק נכבד מאוד במעשה זה. הם יודעים את שירותו לתנועה, את יציבות החברה בתוכה, את יכולתו המשקית — עתה נתבלטה תכונה חדשה ויקרה.

יום כ"א כסלו יישאר יום תהילה לכל משתתפי המצעד מעין־החורש לגבעת־חיים; למפקדים אמיצי הלב ולכלל החברים. תהילת היום הזה תזהיר לדורות מקברות, מקברו של אורי אוטנהיימר, אחד מבין אנשי העבודה שלנו, אשר הורסים

על ידי השתלמות בלתי פוסקת את המחיצה בין העבודה הגופנית והעבודה הרוחנית.
ואשר קברו בצעיר ממשקי הגליל העליון אומר לתלמי וכפר-גלעדי הוותיקים,
שאכן נמשכת השרשרת של טרומפלדור וחבריו.

בהליכה הזאת היה משהו מן ההליכה המסורתית היהודית מדורי דורות, למען
לשמור על עיקר האמונה, עם ראש מורם, מול המוות.

היתה בהליכה זאת משום עליונות מוסרית מכרעת לגבי הצד התוקף. אבל
לא היתה זאת הגנה על ערכי אמונה, אשר נצחונם יבוא רק בעתיד הרחוק, ולא
היתה זאת עליונות מוסרית ללא משענת ממש. זו היתה עליונות מוסרית, המבטאת
כוחות עולים לעזרת ענייננו הצודק — ביישוב, בעם, בעולם כולו. המצעד הזה
יגביר את קצב בנייננו. הוא יחזק את מערכתנו המדינית. הכוכב של כ"א כסלו, כוכב
אדום מדם חברינו, ידריך אותנו לקראת תקופה יותר טובה.

יעקב דיפטין

בבוקר לא העירו אותנו לשעה הקבועה. נסיונות רבים הוכיחו, כי אין אפשרות לחמוק מבלי שירגיש בנו הצבא. נשארה, איפוא, ברירה אחת: לחכות. משעה לשעה גבר הבטחון, כי אכן לא נימנע מהתנקשות — מרובות מדי היו הכנותיהם שלהם: החיילים עבדו עבודה קדחתנית וביצרו עמדותיהם. בין עין החורש וגבעת-חיים — חפירות. חפירות לשני הכיוונים. בשלה בלבנו החלטה נחושה: אם יקיף הצבא את הנקודה — נסלול דרך, נתגבר על מכשולים אלה. אם גם יירו בנו. נחצה את האש.

וכך היה. אך ישבנו לאכול — באה הפקודה. נמסר לנו, כי הצבא פרץ ליישוב. קשר הטלפון נותק לחלוטין. הכל היה ברור. שומה עלינו לעבור ולהגיע. ידענו כי ינסו לעצור בעדנו, כי ישתמשו בנשק, אך פני כולם לבשו ארשת כוננות ואחריות. לעולם לא אשכח את הרגע הזה. עמדתי ליד אורי, שניות מספר לפני היציאה: הצצנו איש בפני רעהו והצטחקנו. מבט זה וחיוך זה — אין לבטא כל מה שהיה חבוי בהם.

יצאנו לדרך. מיד הבחינו בנו האווירונים ואותתו את מצעדנו מסיסתם. קצה חורשת האויקליפטוסים — אנו מוצאים את החיילים על ציודם. את נשקם מפנים מולנו.

קם לעומתנו הקצין ודרש שנחזור. אך גם לאחר שהודיע כי יפתחו באש, לא חזרנו בנו — לא הפסקנו את ההליכה לגבעת חיים. הם פתחו באש קטלנית, נפלו פצועים. תוך זחילה וריצה המשכנו את דרכנו. כמעט הגענו לגבעת חיים. סמוך לגדר ההרוסה נפל אורי. השתטחתי לידו, פשטתי את חולצתי וניסיתי לעצור בעד זרם הדם. אורי נפצע בראשו. בעיניו מבט משתאה. היכן הפצע? — שאל. הרגעתיו: רק פצע קל, בכתף, אורי! בא חבר לעזרה. הוצאנוהו מן האש. בבית ליד הגדר הוגשה לו עזרה ראשונה על ידי רופא צבאי. זעם גדול נתמלא אורי ואמר במרירות: „תחילה הם משתדלים להרוג ועתה מגישים עזרה!“ אורי לא פיקפק כי יבריא. כל ישותו תבעה חיים — האמין בהם. אורי הוסע לבית החולים הצבאי בחדרה ולא ניתן לנו לראותו עוד. נותח ומת. מה מכאיבה וצורבת ההכרה שכך נגזר עליו למות. בבדידות, ללא אח ורע ליד מיטתו, כשרק הם, רוצחיו, עומדים לנגד עיניו. לעולם יהיה זכרו מסעיר ומעורר למעשה צודק ונועז.

סואנים וגועשים החיים מסביב. טבעם הנצחי — היאבקות עם החדלון. נצח הוא קרב הבריאה עם החדלון. נצח הוא פעימת הלב הרוטט בסאון החיים מסביב: למען החיים! נצח הוא האור הקורן בעין האדם בחשכת-הימים. נצח הוא עמל הידיים...

צינת המוות וקדושתו המדהימה — ראה זה פלא! — חיממה לבבות חברים. חום לבבם ותום אמונתם ציוו: קחו אור על שכמיכם! תלו חיים מנגד! גדלו והגביהו למען האור והמעשה הגדול אף במותכם — כאשר אלה ממול מפרפרים בעווית החיים הרשעים למען האפל...

עוד תמיד הלכנו נגדם: נגד העושק והטחב; נגד איפול המצפון ורשעת החיים המדכאה — נגדם ונגד נושאייהם המזוינים — עוד תמיד הלכנו ונלך בטוהר גופות נערים צחים ובגאות נערות גאות — בידיים יוצרות הצופנות בחפזן השוקת עמל וברכת עבודה. אדם מול כלי משחית. מצפון מול בצע. טוהר מול רשעה אפלה. חיים מול חדלון. כך תמיד הלכנו... ועוד נתמיד בגאות החיים מול התנכרות ושפל החדלון.

ואף על פי כן: הוא ציווי העלייה. הוא ציווי ההתנחלות. עלייה -- הוא השורש. הם החיים. למענם נשליך חיים מנגד, אף על פי כן. אורי העלם — בהיר הנפש וחסון הגוף...

ריע מילדות בשדות אירופה רחוקים. ידיד בימי העלייה שלנו, שלנו. אח למאמצי החיים החדשים. חבר למפעל חברים ושותף לתלאות יצירה של קיבוץ בנפתוליו. יוצר בידיו ובמוחו עם ההתנחלות בקרקע הגליל. ואוהב, אוהב אהבה עזה ולוהטת כל צבע קורן, כל אור מהבהב, כל צליל בוקע. אוהב... וגובר על החיים הרשעים של קלגסים למען החיים הנדלקים שנית של אחים מוצלים.

וגובר כגיבור על אף חדלון הקור של צינת קברות, גובר, גובר ועולה — אף על פי כן!

ומאיר אורי תקווה לחיים בהירים ומצווה לחשכת הרשע: חדלי! וגדל וגובר בשממת הבשן בתוך חבריו המלקטים אבן לאבן סביבו וחושפים אדמה לברכת העמל! אורי לחיים — אף על פי כן!

ידידי! מכתב מן המדבר אני כותב לך. מזועזע הנני בהגיעני הידיעה השטנית!
לא אתפוס משמעותה האכזרית!

שאט־נפש מגעילני בראותי את אלה המדים על גופי, אותם אני נושא זה שנים
מספר בשירות המלך. למגר אויב הלכתי במדים האלה, להיות מציל ומגן ליהודים
רציתי להפוך, ועתה — שאט מגעילני בחושי עלי את אלה המדים! שקר וכזב
הם ערכי החופש הללו להם נלחמנו בהם, במדים. בידי לובשי־מדים אלה עצמם
נרצחת, אורי, ידיד נעורי וחברי מזה כבר. כי נלקחת, כי נרצחת נפש ביד שפלים,
כי הועלת על מוקד עמך — הוי, לו ידעו מדים אלה פשר ניבם!

רחקנו מבית ויצירה. נתקענו במדבר גדול ושומם. לבד אני עמדי באהלי —
לבדי אתו, עם אורי. עולים לנגד עיני זכרונות ילדות שוכבה ושנות עלייה מסעירות
בהתלבטות הנפש והרוח. זכורני את אורי שוקד על מעשה ידיו הנפלאים שהביאם
דורון לרעיו. איש דורון הוא אורי זה — שח לי פעם איש רחוק וזר, ואכן: איש
דורון, איש אוהב תת שי היה, ממעשי ידו הברוכות הוא... כלום יכול אתה, ידידי,
היושב בביתנו הקיבוצי לכתוב לי מעט על המאורע עצמו? כלום תבין, כי חשובים
לי כאן במרחק פרטים קטנים — כי יעצמו המה, כאן לענקי גורל! אין אני עוד
תופס כי לו, לאורי שלנו, ייאמרו דברי הספד! כמה מוזר, כמה אכזרי!

...הביתה אני רוצה לבוא בהקדם! להשליך מעלי את בגדי השירות המקוללים!
לעמוד במקומו שלו, של אורי. מחדש נתחוויר לי, כי אמנם כן — שם החזית
האמיתית, היהודית, שלנו: החזית החלוצית! הולך וגדל לנגד עיני דיוקנו של
החלוץ האלמוני כדמות אגדתית חיה וקיימת. אכן חזון גדול בהתגשמותו חזינו —
ובו נתנחם...

זכרונות

בחברת הנוער השנייה אשר באפיקים היה נער משטוטגרט. מקומו היה בין הנערים מסדרי עתותם ולמודם. בין שוחרי תרבות ומעמיקי שאל, ומבראשית הלמודים שאף לשיטה ולהסדרת למודיו. כבפרקי תנ"ך ובשירי ביאליק, כן בדיעת המולדת ובשעורי החברה וביתר המקצועות הניתנים לחברת נוער; בכל אהב ללמוד ראשון ראשון.

הבוחר לו דרך כזאת בלמודים, הלוא מאליה תביא דרך זו לחיי חברה. וחברי אורי לא טעו בו מן הימים הראשונים להיותם בארץ ובקיבוץ. אורי היה נבחר לוועדות החברה, נדרש לדבר בשיחות ולהגיב על עניני החברה, וחבריו הקשיבו לדבריו ובחרו בו לוועדותיהם.

בחיוכו התמידי קרב אליו אנשים; חזות פניו העידה תמיד על רצון להגיב ולפרש פרקי־תורה ופרקי־חיים הניצבים בדרך.

חברת הנוער השנייה שבאה לאפיקים בשנת תרצ"ח היתה מורכבת מנערים יוצאי משפחות „גרמניות בסיסיות“, הם באו, אם־כן, מחברה יהודית מסועפת בהמון בעיותיה, מושרשת בתרבות והוי של דורות. בנים ובנות אלה באו מגרמניה מסוערת ומזרת בעיות אימה על נערי ישראל. מסבך שאלות רבות ותשובות שונות נקלעו בשנת תרצ"ח לאפיקים כששער המשק סגור ומסוגר, וליציאה מן המשק יש צורך ברשיון מיוחד. ימי מאורעות בארץ.

אורי ניצב עם חבריו לפתור בעיות עולם ובעיות דור ובעיות יחיד. עוברים חדשי ההכשרה בשמחה ובפעולת חברה מאורגנת, מגוונת.

אחריות רבה מוטלת על אורי; עניני החורים בשטוטגרט ובית חרשתם, אחריות המשפחה, משפחה די מיוחדת, נצר לספרדים שגלו בגירוש ספרד מארצם והשתקעו באירופה. יש להציל את המשפחה הזאת, להעלותה ארצה. לפעמים התגנב הספק בלב החברים, והספק — הילך אורי להגשמה? וכחול העיניים בעל החיוך התמידי הלך. כעבור חדשים בא ואמר: „התבין? כעת אני גם איש עברי וגם חקלאי, בשדה אני עובד!“

עם בוא השמועה המרה לאפיקים, כי האנגלים רצחו בגבעת־חיים את אורי שלנו מחברת הנוער ב' אמרו רבים ממכיריו: „כן, לא יבוא עוד אורי ולא יסייר

כפעם בפעם את המקומות באפיקים, שבהם עבד ושאותם קנה כמקום ראשון במולדתו.

זה לא מכבר היה אצלנו לפני עלותו עם קבוצת חברים לחרמון ולאחר רדתו משם. ולאחר שבועות מספר שלח לנו פתקא לבוא להשתתף בשמחת קיבוצו לעלותו לחיאם-אל-וואליד על רוכסי הגולן. נקרע מאתנו אורי, הלך מקיבוצו וממשפחתו. הנה נוקפת ועוברת שנה לאחר הירצחו. ואנו מוכים.

בית מצא לו ובית בנה לו, טוהה את חוט ההתפעלות של השתרשות בארץ. המשיך לדרוך בנתיב הישר בחיים כאשר התחיל באפיקים ובדרך מותויות זו העפיל לגבעת-חיים ושם הכריעו קלגס אנגלי.

דום עמדנו באפיקים, חבריו של אורי שרכש לו בהיותו אצלנו, דום עמדנו לזכרו בחדר האוכל שהוא השתתף בבנינו. זעם בלב, זעם ומרי ואבל כבד על אורי הנער אשר נפל חלל וצינה לשמור על האור היקר שרכשנו לנו במולדת. אפיקים.

אורי כרע־נפל.

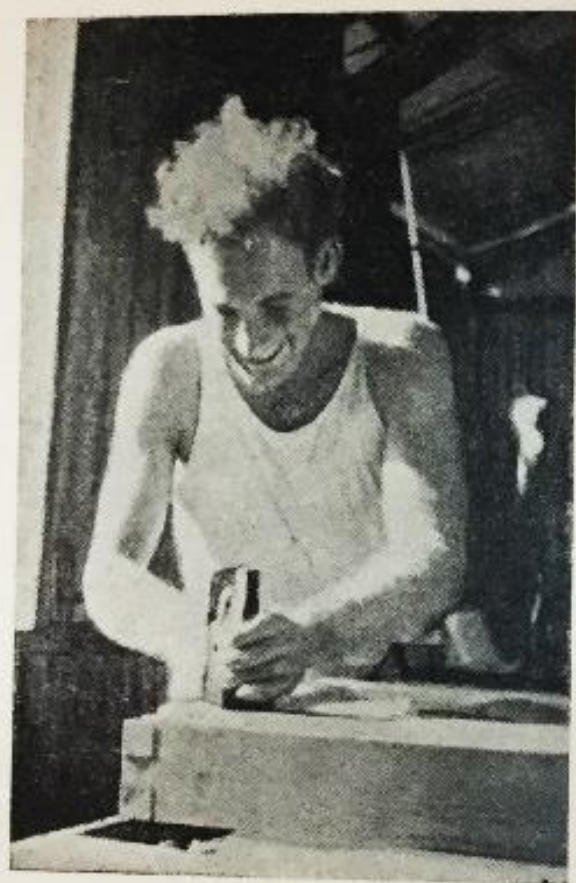
הוא נפל בשדה־הקרב עם כוחות לא־שווים. קרב של ערכים שונים. לא להתמודד יצא, ולא להתגררות בכוח פיזי, אלא להחיש עזרה לאחים בצרה. מול לוע מכונות־הירייה ופלדת הטאנקים הכבדים, הוציא את נשקו היחידי: לב טהור וצחוק תמים, אשר לעולם לא עזבוהו. אולם הכדור לא הבחין באלה ולא ידע רחם. פלח את הלב, הקפיא את הצחוק הלבבי שהלם כלי־כך את אופיו. אורי, שמעולם לא ידע אלמות, אותה הנפש העדינה, מלאת תרבות פנימית וחק, הוכרע על־ידי כוח הורס. דווקא על סף יצירה גדולה, מלא התלהבות ורצון להקים משק בהתיישבות החדשה, לא ניתן לו להגשים את חלום חייו.

איך התגאה תמיד בכל מקום־עבודה נוסף בקיבוץ, איך ריתק את ישותו כל מפעל קיבוצי — כי בו ראה את היסוד לעתיד החברה והמשק. תמיד התהלך מלא תכניות להרחבת המשק. הגורל האכזרי הכריעו באמצע הדרך, באותו יום קודר של מאבק היישוב על עתידו, יום קרבנות עטור תהילה, נתן אורי את כל נפשו. את היקר לו ולנו, הטיל מול מחסום הפלדה, ולא חשב שיד אכזרית תשים קץ לכל.

מה גדול הכאב, מה גדולה האבידה, רק קבר צנוע, כרוי במורדות הבשן, הוא גל־עד לברית בין אורי והקיבוץ. ואם נטול הוא עתה יכולת פיזית לשתף עצמו ביצירה, ישתתף ברוחו באותו המפעל, אשר לא יתואר בלעדיו. וחבריו יידעו לשמור לו אמונים, כפי שהוא שמר להם.

יעקב פליישר

מרחביה

מתוך מכתביו האחרונים
מחיאס אל-זואליד

....כבר עברו עלינו יומיים שלושה, ונדמה כאילו שבועות אנו יושבים כבר כאן. המקום כה מוכר, כאילו תמיד חיינו פה. הרבה התרחש ביומיים אלה, משום שכל דבר קטן כאן הוא מאורע חשוב ורבי-ערך. כך, למשל, כשיוצא-לאור עתון קיר ראשון עם כל החדשות מהעולם "הקטן" והגדול. או כשמוצאים שם לנקודה: "להבות הבשן". הרבה התקדמנו בסידורים ביומיים אלה, אבל עוד יש הרבה לעשות, לבנות..."

....אנו מחכים לגשם. אמנם לא גמורים עדיין כל הסידורים ובכל זאת קיבלה הנקודה צורה, והצריפים כבר עומדים, אמנם על "כרעי-תרנגולת". אחרי הסופה האחרונה התחיל הצריף "ללכת". מחיינו היום-יומיים לא אוכל לספר רבות. הייתי רוצה שתהיי כאן, כי כל חבר בקיבוץ היה צריך לחיות את חיינו בנקודה החדשה. הכל פה יפה, נשכח הספר עם המספרים וגם העבודה הרגילה, הסוכה, אך גם את היום-יום הרגיל היה כבר קשה לשאת, וטוב שעלינו כיום למקומנו החדש.

שמחתי כשקראתי שהספר של טומס מן (הר-הקסמים) מצא חן בעיניך. אני אמנם ראיתי אותו אחרת במקצת, וניגשתי אליו לא כל-כך מהצד הרפואי אלא יותר מהצד הפסיכולוגי של המחלה, הפרקים שבהם הוא מתאר את הרגשותיו של החולה ואת השקפת העולם שנוצרת עקב המחלה. ההשקפות הן חולניות ובכלל, הטיפוס של הנס גסטורפ הוא חולני כהרבה דמויות אחרות של טומס מן. מלבד קלודיא שהתאהבתי בה בזמנו ועשיתי גם פסל ראשה לפי דמיוני, והוא עמד הרבה זמן בסוכתי. מלבד הדמויות שהן מענינות, האווירה היא חולנית. ולמרות זאת התרשמתי מאוד מהספר, כי הוא כתוב בכשרון בלתי-רגיל. אך הוא אינו מראה על דרך-חיים ולא על פתרון אידיאלי. הוא פשוט מגולל בעיות שונות, פילוסופיות שהאדם אינו נוהג כרגיל לחשוב עליהן..."

...ושוב עברו ימים רבים מאז מכתבי הראשון. העבודה מתקדמת, החברים
כבר התקשרו למקום כאילו תמיד חיינו רק פה. הלילה ירד הגשם הראשון. הספקנו
איך שהוא להתכונן. בבוקר התעוררנו ולנגד עינינו נגול מראה נהדר: כל עמק
החולה רחוק למשעי והמבט מגיע בדרום עד לראש־פינה ואילת־השחר — כעל כף
היד. הרי נפתלי ממול מכוסים צעיף של ערפל וענני גשם, ומעל לחולה השמים
ושרטוטיהם כל כך יפים ועדינים. הייתי רוצה ללכת רחוק רחוק, לתוך הטבע.
אך מצפון־מערב מגיע המבט הלאה עד להרי הלבנון. ואמנם נקודתנו היא
מקום נהדר..."

לא גבור היית. חבר פשוט, אחד מאתנו. וכחבר פשוט, כאיש השורה נפלת. אולי רק מקרה הוא, שאתה בין הנופלים ולא אני, ולא כל חבר אחר. לפעמים נדמה שאין תנחומים לכאב הצורב וכמעט בלתי אפשר לקשור את העמידה על המשמר, את ההגנה על מפעלים, את ההתלכדות לחומה אחת גדולה וחזקה. — עם מותך. ידענו: רק בקרבנות נקנה את היאחזותנו בארצנו; אך זאת ידע רק ההגיון, הלב לא יכול ולא רצה להשלים. ומותך פגע בנו, בכל אחד מאתנו. הכאב נשאר פרטי, אישי ביותר, אותו חי כל אחד בפני עצמו ועם עצמו. והיום נותרנו עם הזכרון בלבד, זכרון לחבר שכה אהב את החיים, שכה ידע לגמוע אותם, שחיפש תמיד אחר היפה והמושלם. חבר, שלמד מיפי התמונה, יפי המיבנה של בניין, ששאף להגיע דרך לימוד מתמיד את יסודות היופי וההארמוניה אל יצירה עצמית. והחיים עושים את שלהם, באים בתביעותיהם, בדרישותיהם ורוצים על-כרחך להרדים, להשתיק, להרגיע. אולם נדמה, כי אכזריים כפליים החיים בזרמם הבלתי-פוסק. איני רוצה שהכאב יעבור, שהזמן ירפאו. רוצה אני לחיות עם הזכרון החי, גם אם יכאב הלב והעין תדמע.

ומתגנבת ללב איזו הרגשה איומה, כאילו החיים שלנו, המקיפים אותנו, שוטפים לעינינו וגורפים אותנו מזרמם, אותם החיים שכה טוב לחוש את הלמות דופקם, — הם עצמם הופכים לדבר שהיה ואיננו עוד, לתולדות העבר, לפרקים המגיעים לכל היותר עד הלום וחסל. כה פתאומית היתה המכה והמוות בא כחטף, אינך מסוגל לעמוד בפניה, אתה החי, לנגד חברך — והוא כבר מת. כמה קשה לשאת דבר זה — אותם בני אדם, שחיים על ידינו, סביבנו ובתוכנו, אותם עצמם עלינו להפוך לנכס העבר?

זכורני עת הופעת בפעם הראשונה אצלנו, בחור צעיר וחסון — בת־צחוק
תמידית נסוכה על פניך. חשבתי לי: אשרי האיש שהתברך בתכונותיו ונוסף לכל —
מלא חיים, מרץ־נעורים ורצון לחידושים בלי סוף. לא אחת סיפרת לי על שעבר
עליך באפיקים, במשמר־העמק ובמרחביה, עד הגיעך עד הלום, ואתה כבר עמוס
תפקידים, אדם מבוגר — אמנם, צעיר לימים — ומושך בעול של קיבוץ וכל
הכרוך בו.

עבדת במחיצתי כמה שנים. נעימה היתה הפגישה והשיחה אתך. מרצן לא
השלים עם העבודה היומיומית, וביזמתם הוקם המפעל העצמאי שלכם. תמיד פגשתך
בעבודה שופע חידושים והמצאות.

לא היית איש כבוד, עשית שלא על מנת לקבל פרס — תמיד מוכן ומושך בעול
ברצון. וגם הפעם היית חייל נאמן.

אבל המצפון האנושי לא שמר לך אמונים, הוא הפסיק את חיך באמצע.
שלום לעפרך.

שמזאל ס.

עין־שמר

הכרתיך בראשית בואך לקיבוץ, וכבר בפגישתנו הראשונה כבשת את לבי.
שקט, בעל נימוסים, חברי, פנים צוחקות תמיד. הימים אז ימי ראשיתו של הקיבוץ.
כמה שמחה וכמה התלהבות! הייתי נפגש אתך תכופות, ואתה תמיד הוגה רעיונות
ותכניות. לא פעם הייתי נעזר על ידך. כשהייתי מזדמן לחדרך, זה פרי עמל נמלים,
הייתי מתפעל מחושך האסתטי ורמתך המקצועית. היית מרבה לספר לי על התיישבות
ועל יצירת נקודה.

והנה ראיתיך בונה את הצריף הראשון בנקודה חדשה בגליל. שמחתי בשמחתך.
כמה קינאתי בך. מה רחב שדה הפעולה לפניך, ואתה צעיר ושופע מרץ. וכשנפרדנו
אמרת: הכל אפור כאן, אבן שחורה, צריך להוסיף גון, צבע. והאמנתי בך, שתוסיף
ותבנה.

ושוב נפגשנו. באת לחופשה לכמה ימים לכרכור. כמה שמחתי לראותך. ולמחרת
נפגשנו בפעם האחרונה, בדרך לגבעת־חיים.
לא אשכח את דמותך האצילה, אורי. כמה נוצצו עיניך, כמה דרוך היית לקראת
המערכה. ויותר לא ראיתיך.
נפל חבר וידיד.

הוא נפל כגיבור.

נזכרתי במסיבה אחת שערכנו לפני כעשר שנים בגרמניה, על גיבורים וגבורה יהודית אלמונית. בגמר המסיבה ניגש אלי אורי — הוא היה עוד ילד — ושאל אותי, אם גם אנו נוכל להיות גיבורים, כאשר נהיה בארץ־ישראל. עניתי בחיוב והוא אמר: „מה טוב לו גם אני יכולתי להיות גיבור כמו אלה שסיפרת עליהם.“
נזכרתי במלים אלה, כאשר נודע לי על מותו. תשובה לשאלתו ובקשתו התמימה של הילד.

מאוד אהבתיו בגלל גישתו הבריאה לכל השאלות. תמיד אהב להגשים רעיונותיו, בכל כוחו לחם עם הוריו לעלות ארצה, אחרי תקופת הכשרה קצרה, והיה מאושר מאוד כאשר קיבלתי, אחרי ויכוח קשה ויגע, את הסכמת ההורים. הם רצו לשלוח אותו לאמריקה. כאשר נפגשתי אתו בארץ, ידע תמיד לספר על תכניות שתיכן.

לפנים לא הייתי קרובה לך קרבה מיוחדת. הכרתי כהן רבים מחברינו מתוך חיינו היום-יומיים, ללא קשר הדוק יותר, ללא פגישות תכופות. בלי דעת אודותיך הרבה. לעתים החלפנו ברכת-שלום חטופה, ואף קרה, כשעברת על ידי וחיוך הקל על שפתיך.

עד שנבחרנו לשתף עבודה בוועדה אחת. במשך שנה תמימה פעלנו בה יחד. בשנה זאת, והיא האחרונה לחייך, למדתי להכירך מקרוב ולהעריך אותך מאוד. במיוחד בלטו בך השקט והבטחון בהם ניגשת לכל שאלה. אמרת לי פעם באחת משיחותינו, שצריך אדם להתעלות על התקלות הפוגשות אותו בשעת מילוי תפקידו. וזאת היתה דרכך. בפשטות רבה, ללא קטנוניות, בהתעלותך מעל פני הדברים, ניסית לפתור כל בעייה. היתה לי תמיד ההרגשה שיחד אתך נתגבר על מכשולים רבים. אחרי התייעצי אתך יצאתי תמיד מעודדת ובמרץ מחודש.

כאשר סיימנו את תפקידנו, דיברת על כך, שמעתה ירבו שעות-הפנאי שתוכל לנצלן ללימודים. קבעת לך את מעמדך בקיבוץ, וכדי להשיג את המטרה תיכנת תוכניות רבות...

אורי, האמנתי אמונה שלימה בהצלחתך. חשבתי כי עוד שנים רבות נמשיך יחד לבנות את ביתנו, להיות שותפים לשמחה ולסבל ביום חג ובחול... הגורל רצה אחרת...

כסמל האור תלויה תמונתך לנגד עיני. כשמך כן דמותך. דמות שופעת אור:
שער בהיר, צחוק עליו על השפתיים ועיניים זוהרות. אהבת אור ושמש וגנים
עסיסיים, — בצורך, בספרות ובמוזיקה. היית מן המאושרים היודעים לדלות את
היופי אשר מסביבם.

הטבע חונן אותך כשרונות רבים, ואתה שקדת לנצלם לטובת הכלל. זוכרת
אני ערבי קיץ ואתה יושב ליד הסוכה מוקפת השיחים, שטיפחט במו ידיך, בלוריתך
יורדת על ספר ומחברת ולימינך עפרון וסרגל. בהתמדה שקדת על לימוד ההנדסה,
אמרת להיות בונה בישראל. מעטים ידעו להעריך כראוי את המאמצים שהשקעת
בלימודיך, להם הקדשת שעות־מנוחה כה רבות לאחר עמל־יום פורה. לא הרבית
לדבר על מעשיך. ידי זהב היו לך, כך העידו חבריך לעבודה והמוצרים הרבים
אותם יצרת. וגם שם, בגליל, במקום התיישבותנו החדש היית הראשון שבנה צריף,
קורת גג, בית לקיבוץ.

ואכן, עוד בתים רבים אמרת לבנות על אדמת המולדת — ולא ניתן לך! נפלת
על הגנת החזון שטיפחת: חזון הבניין בארצנו.

אסתר מ.

זֶהי חֲלָקֵי עַמְכֶּם, עֲגוּי עוֹלָם, אֱלֹמֵי נַפֶּשׁ
רוֹקְמֵי חַיִּיהֶם בַּסֶּתֶר, צְנוּעֵי הַגּוֹת וְעִלְיָהּ,
חוֹלְמִים בַּעֲלָמִים, מִמַּעֲטֵי דְבָרִים וּמִרְבֵּי תַפְאֶרֶת;
גְּנוּזָה חֲמִידַת רוּחְכֶּם בְּתוֹכְכֶם כְּפִנְיָה בְּקֶרֶקַע יָמִים
וּסְגֻלוֹתֵיכֶם, כְּגִרְגְּרֵי יַעַר, בְּחִבּוּן צִלְלִים תִּפְרִינָה.
לִבְבְּכֶם – הַיֵּבֶל הַקָּדֵשׁ, וְשִׁפְתֵיכֶם – שִׁעְרֵי הַסְּגוּרִים,
שׁוֹעִים – וְלֹא הוֹגֵד לָכֶם, נְגִידֵי רוּחַ – וּבִלְיִדְעָתְכֶם,
אֲמָנֵי הַשְׁתִּיקָה הַיָּפָה וְכִהְנֵי דְמַמַּת אֱלֹהִים.
לֹא תִשְׁלוּט עֵין זֶר לְעוֹלָם כְּחֵג בְּשִׁשְׁכֶם וּבִאֲבָלָה;

אָכֵן לְמוֹדֵי הַחֲרָשׁ אַתֶּם וְחִדְלֵי קוֹל וּדְבָרִים,
פִּיכֶם לֹא־יָבִיעַ גְּדוּלוֹת וּבִפְּכֶם לֹא־תִיצַר רְמוֹת...
...וְאוֹלָם חַיִּיכֶם – מִיֵּטֵב חֲזִיוֹנְכֶם, וְתַפְאֶרְתְּכֶם – עֶצֶם הַיּוֹתֶכֶם:
אַתֶּם הַשּׁוֹמְרִים הַנְּאֻמָּנִים לְצֶלֶם אֱלֹהִים בְּעוֹלָם!